

مقدمه‌ای بر اقدام اجتماعی بدون خشونت

UNREPRESENTED
NATIONS & PEOPLES
ORGANIZATION
unpo.org

مقدمه‌ای بر اقدام اجتماعی بدون خشونت	2
نکات عملی برای برگزاری یک آموزش	3
چگونه از این جعبه‌ابزار استفاده کنیم؟	4
مقدمه: خوش‌آمدگویی و مرور کلی	6
خوش‌آمدگویی:	6
چرا این آموزش مهم است؟	6
فعالیت: معرفی شرکت‌کنندگان (۲۰ دقیقه)	6
جلسه ۱ - درک بدون خشونت	7
بدون خشونت اصولی و بدون خشونت عملی	7
اقدامات تعارضی و غیر تعارضی	9
اصول بدون خشونت کینگ	10
ژن شارپ	10
جلسه ۲ - درک وضعیت خودتان	11
تحلیل درختی	11
تحلیل پیازی	11
نقشه‌برداری ذینفعان	12
قدرت چیست؟	12
صلح‌سازی، صلح‌داری، و صلح‌افزایی	14
جلسه ۳ - نمونه‌هایی از جنبش‌های بدون خشونت	16
ماهاتما گاندی	16
دالایی لاما	17
UNPO نمونه‌های	18
جلسه ۴ - شرایط برای اقدام اجتماعی بدون خشونت مؤثر	19
شرایط داخلی	19
استراتژی	20
شرایط خارجی	21
جلسه ۵ - نتایج اقدامات بدون خشونت	25
رهبری بحث در مورد این نکات و تأملات نهایی	26

مقدمه‌ای بر اقدام اجتماعی بدون خشونت

الهام برای ساختار

این ساختار بر اساس کارگاه برگزار شده در سپتامبر 2024 در بروکسل و کنفرانس UNPO در مورد بدون خشونت و درگیری که در سال 1977 در تالین استونی برگزار شد، تنظیم شده است. این بسته آموزشی برای آموزش گروه‌ها و هم‌تایان شما در مورد اقدام اجتماعی بدون خشونت طراحی شده است و شما را قادر می‌سازد کارگاه‌های آموزشی خود را برگزار کنید. امیدواریم این ابزار آموزشی برای شما و گروهتان مفید و آموزنده باشد.

جلسات آموزشی به پنج جلسه تقسیم شده‌اند. برای هر جلسه مشخص می‌کنیم که آیا بر اساس:

- ارائه پاورپوینت
- فعالیت‌های گروهی کوچک
- بحث‌های گروهی بزرگ

در ادامه خلاصه‌ای از کارگاه آمده است:

- جلسه ۱: درک بدون خشونت
- جلسه ۲: درک وضعیت شما
- جلسه ۳: مثال‌هایی از جنبش‌های بدون خشونت
- جلسه ۴: شرایط برای اقدام اجتماعی بدون خشونت مؤثر
- جلسه ۵: نتایج اقدامات بدون خشونت

نیازی نیست که متخصص این موضوعات باشید تا آموزش را رهبری کنید. این نکات برای مربیان شما را در نحوه آموزش این موضوعات به گروهتان راهنمایی خواهند کرد. اسلایدهایی نیز وجود دارد که به عنوان ابزار آموزشی به شما کمک می‌کند تا این مباحث را بدون نیاز به تخصص فراوان بیان کنید.

چه چیزی نیاز دارید؟

برای استفاده صحیح از این مستند، مربی نیاز به پاورپوینتی دارد که اطلاعات بیشتری به صورت عملی ارائه می‌دهد و به اشتراک‌گذاری اطلاعات را به مؤثرترین شکل ممکن فراهم می‌کند.

چه انتظاری باید داشته باشید؟

در این بسته آموزشی، فعالیت‌های کوتاهی را گنجانده‌ایم تا به شرکت‌کنندگان در درک مطالب کمک کرده و فرآیند یادگیری را تقویت کنیم.

نکات عملی برای برگزاری یک آموزش

شرکت‌کنندگان:

- **تعداد:** آموزش معمولاً با 4 تا 16 نفر ایده‌آل است. با بیش از 16 شرکت‌کننده، مدیریت بحث‌های گروهی دشوار می‌شود.
- **انتخاب افراد:** اگر بیش از 16 نفر علاقه‌مند هستند، باید تصمیم بگیرید که آیا چند آموزش برگزار می‌کنید یا معیارهای عادلانه‌ای برای انتخاب شرکت‌کنندگان تعیین می‌کنید. شما ممکن است از پیش تصمیم بگیرید که اولویت را به شرکت‌کنندگان خاصی مانند زنان یا جوانان بدهید. همچنین ممکن است تصمیم بگیرید افراد با سطح دانش مشابه یا گروهی

ترکیبی از مبتدیان و افراد با تجربه‌تر را هدف قرار دهید. آماده باشید توضیح دهید که چرا برخی انتخاب نشده‌اند و چرا این انتخاب عادلانه بوده است.

- **آماده‌سازی:** تصمیم بگیرید که آیا می‌خواهید از شرکت‌کنندگان بخواهید قبل از شرکت در آموزش، مطالعه یا تفکر خاصی انجام دهند و این را از قبل به آنها اطلاع دهید تا زمان کافی برای آماده‌سازی داشته باشند.

مکان:

- **اندازه:** مکانی را پیدا کنید که گروه آموزشی شما به راحتی در آن جا بگیرد، از جمله مربی یا مربیان. مطمئن شوید که فضایی برای حرکت وجود دارد (حتی اگر نیاز باشد میزها و صندلی‌ها جابجا شوند) و بتوان گروه‌ها را به گروه‌های کوچکتر تقسیم کرد.
- **دسترسی:** مطمئن شوید که مکان قبل از اطلاع‌رسانی به شرکت‌کنندگان تأیید شده است زیرا مکان‌ها اغلب رزرو می‌شوند.
- **پذیرایی:** وجود استراحت‌های چای/قهوه و استراحت نهار در روز آموزش مهم است. این موارد همچنین به شرکت‌کنندگان کمک می‌کند تا با هم ارتباط برقرار کرده و آموخته‌های خود را مرور کنند.

زمان‌بندی:

آموزش را در زمانی برگزار کنید که بیشترین افراد بتوانند شرکت کنند. این ممکن است در یک آخر هفته یا در طول چند شب برگزار شود.

فضای امن:

یک فضای امن برای یادگیری، محیطی است که شرکت‌کنندگان در آن احساس راحتی کنند تا افکار خود را بیان کرده، سوالات خود را مطرح کرده و تجربیات شخصی خود را بدون ترس از قضاوت یا انتقام‌گیری به اشتراک بگذارند. این فضا، گفتگوی باز را حمایت می‌کند، آسیب‌پذیری را تشویق می‌کند و احترام متقابل بین شرکت‌کنندگان را تقویت می‌کند و پایه‌ای برای مشارکت واقعی و یادگیری عمیق فراهم می‌آورد.

چگونه از این جعبه‌ابزار استفاده کنیم؟

- **بگویید:** این اطلاعاتی است که ما پیشنهاد می‌کنیم به‌صورت شفاهی به گروه بگویید تا آن‌ها را در طول جلسه راهنمایی کنید.
- **نشان دهید:** این اسلاید پاورپوینتی است که باید نشان داده شود. اگر به لپ‌تاپ و پروژکتور دسترسی دارید، آن را نشان دهید. اگر ندارید، می‌توانید متن را چاپ کرده و به‌صورت دست‌نوشته در اختیار شرکت‌کنندگان قرار دهید.
- **فعالیت:** این فعالیت‌ها به شرکت‌کنندگان کمک می‌کند تا با مفاهیم درگیر شوند و آنچه را که یاد می‌گیرند تمرین کنند.
- **تعریف:** این تعاریف به شرکت‌کنندگان کمک می‌کند تا مفاهیم توضیح‌داده‌شده را درک کنند.
- **بپرسید:** این اطلاعاتی است که پیشنهاد می‌کنیم به‌صورت شفاهی از گروه بپرسید تا آن‌ها را در طول جلسه هدایت کنید.

منابع:

این بسته آموزشی را مرور کنید و ببینید برای هر جلسه به چه منابعی نیاز دارید (این موارد در ابتدای هر جلسه ذکر شده‌اند). هرگونه مستندی که برای جلسات نیاز دارید چاپ کنید. اگر قصد استفاده از اسلایدها را دارید، اطمینان حاصل کنید که مکان دارای پروژکتور است که می‌توانید استفاده کنید یا ترتیب اجاره یکی را بدهید. زودتر به مکان برسید تا پروژکتور را با کامپیوتر خود تنظیم کنید (یادتان باشد آداپتور همراه داشته باشید) – این کار همیشه بیشتر از آنچه فکر می‌کنید زمان می‌برد!

جلسه ارزیابی:

پس از اتمام آموزش – حتی اگر فقط یکی از چهار روز آموزش را برگزار کرده‌اید – مهم است که از شرکت‌کنندگان بفهمید چه چیزی را مفید یافته‌اند، چه چیزی کمتر مفید بوده، و پیشنهادات آن‌ها برای بهبود آموزش چیست. این بازخورد به شما کمک می‌کند بدانید مردم چه چیزی یاد گرفته‌اند و چگونه می‌توانید دفعه بعد بهتر عمل کنید. راه‌های زیادی برای دریافت این نوع بازخورد وجود دارد. آنچه واقعاً مهم است این است که آن را بلافاصله پس از پایان آموزش انجام دهید زیرا مردم به زندگی‌های پرمشغله خود باز می‌گردند و دیگر زمانی نخواهند داشت. شما می‌توانید فرم‌های کاغذی پخش کنید، از گروه بپرسید و پاسخ‌های آن‌ها را روی تخته بنویسید یا از طریق ایمیل از آن‌ها بپرسید. از آن‌ها بخواهید درباره محتوای آموزش و همچنین مسائل لجستیکی فکر کنند. پیشنهاد می‌کنیم از این سوالات بپرسید: چه چیزی را در این آموزش مفید یافتید؟ چه چیزی چندان مفید نبود؟ در مورد چه موضوعی خواهان اطلاعات بیشتری بودید؟ پیشنهادات شما برای بهبود این آموزش چیست؟ همچنین پرسیدن از شرکت‌کنندگان درباره هر جلسه نیز ارزشمند است، زیرا ممکن است برخی جلسات موفق‌تر از سایر جلسات بوده باشند.

مقدمه: خوش آمدگویی و مرور کلی

خوش آمدگویی:

- از شرکت‌کنندگان برای حضور در آموزش تشکر کنید و به آن‌ها خوش آمد بگویید.
- هدف از این آموزش و موضوعاتی که پوشش داده خواهد شد را توضیح دهید.
- مدت‌زمان آموزش و مسائل عملی (استراحت‌های چای/قهوه و ناهار و غیره) را توضیح دهید.

بگویید:

این آموزش مقدمه‌ای بر اقدام اجتماعی بدون خشونت است و به شما کمک می‌کند بفهمید چگونه بدون استفاده از خشونت بهتر به مسائل واکنش نشان دهید و پاسخ دهید.

چرا این آموزش مهم است؟

- این آموزش می‌تواند به شما کمک کند تا پیش‌بینی کنید و خود را برای حل مشکلات و درگیری‌ها بدون توسل به خشونت آماده کنید.
- این آموزش به شما قدرت می‌دهد تا برای موضوعات مختلف به شیوه‌ای بدون خشونت ایستادگی کنید و در عین حال برای تغییرات اجتماعی و عدالت تلاش کنید.
- شما تاکتیک‌های مختلفی از بدون خشونت را یاد خواهید گرفت که به شما کمک می‌کند بدون ایجاد آسیب، اعتراضات خود را ابراز کنید.
- این آموزش به شما فرصت می‌دهد تا فکر کنید، برنامه‌ریزی کنید و یاد بگیرید چگونه واکنش نشان دهید.

نشان دهید:

اسلاید ۳ را نمایش دهید.

فعالیت: معرفی شرکت‌کنندگان (۲۰ دقیقه)

گروه را به دو نفره تقسیم کنید و از یک نفر در هر زوج بخواهید که برای ۲ دقیقه از دیگری "مصاحبه" کند. آن‌ها باید سه چیز درباره شریک خود بیاموزند: (۱) نام او، (۲) چگونه سفر او به کارگاه بوده است، و (۳) چیزی که بسیاری از افراد درباره آن‌ها نمی‌دانند. بعد از دو دقیقه، نقش‌ها را عوض کنید و شخص دوم مصاحبه‌گر شود. پس از اتمام هر دو دور مصاحبه، از افراد بخواهید به صورت دایره بنشینند. از آن‌ها بخواهید نوبت به نوبت شریک خود را به گروه معرفی کنند و اطلاعاتی که از مصاحبه به‌دست آورده‌اند را به اشتراک بگذارند. فعالیت را با اشاره به این نکته به پایان برسانید که گوش دادن و ارائه پیام‌های دقیق، مهارت‌های مفیدی برای کارهای اعتراضی هستند.

جلسه ۱ - درک بدون خشونت

بگویید:

در سراسر جهان، گروه‌های بومی، اقلیت‌ها و ملت‌های بدون حکومت در حال دفاع از حق خود برای تعیین سرنوشت هستند، اصلی که در منشور سازمان ملل متحد و پیمان‌های مختلف حقوق بشری بین‌المللی به رسمیت شناخته شده است. این گروه‌ها اهداف متفاوتی دارند، از کسب استقلال و خودمختاری گرفته تا دفاع از حقوق فرهنگی، مذهبی و اقتصادی، و اغلب از روش‌های مختلفی برای شنیده شدن صدای خود استفاده می‌کنند.

با وجود به رسمیت شناختن حق تعیین سرنوشت در اسناد کلیدی بین‌المللی، هیچ فرآیند قانونی جهانی پذیرفته‌شده‌ای برای رسیدگی به این ادعاها وجود ندارد. در نتیجه، مسئولیت اعتبارسنجی این ادعاها و تصمیم‌گیری در مورد نحوه پاسخ‌گویی عمدتاً بر عهده دولت‌های درگیر است که نمی‌توانند به طور واقعی بی‌طرف باشند. دولت‌ها و سازمان‌های بین‌المللی اغلب به دلیل نیاز به حفاظت از تمامیت ارضی کشورها از دخالت خودداری می‌کنند. این عدم تمایل منجر به تداوم درگیری‌هایی می‌شود که ریشه در مسائل پیچیده دارند و به نظر نمی‌رسد به این زودی‌ها حل شوند.

سازمان ملل‌ها و اقوام بدون نماینده (UNPO) در تلاش است تا گزینه‌های مؤثر بدون خشونت را برای گروه‌های عضو خود در دستیابی به عدالت فراهم کند.

بدون خشونت اصولی و بدون خشونت عملی

نشان دهید:

بدون خشونت چیست؟

اصطلاح بدون خشونت پیچیده است و معانی مختلفی دارد که باید تمایز قائل شد.

بدون خشونت اصولی اغلب بر اساس باورها و سنت‌های دینی یا اصول اخلاقی استوار است. این نوع بدون خشونت بر اساس یک موضع اخلاقی قرار دارد و به یک کد اخلاقی متعهد است که استفاده از خشونت را در تمام ابعاد زندگی رد می‌کند.

بدون خشونت عملی بر اساس استفاده از راهبردها و اقدامات بدون خشونت فعال و مثبت است. این نوع بدون خشونت به دنبال تغییر وضعیت موجود است و می‌تواند از تغییر سیاست‌های خاصی که بر یک گروه تأثیر می‌گذارند تا تغییرات در پویایی کلی قدرت در یک جامعه متغیر باشد.

بگویید:

اصطلاح "بدون خشونت" معانی متفاوتی دارد، بنابراین لازم است که تمایزات روشنی قائل شویم. عموماً مردم بدون خشونت را به‌سادگی به‌عنوان نبود خشونت می‌دانند. اما باید آن را به‌عنوان یک نیروی مثبت، رویکردی فعال و قدرتمند برای دستیابی به اهداف معنادار در نظر بگیریم.

دو دسته کلیدی از بدون خشونت وجود دارد:

تعریف

- **بدون خشونت اصولی:** این رویکرد اغلب بر اساس باورها و سنت‌های دینی و اصول اخلاقی است. این رویکرد بر اساس تعهدی اخلاقی است که خشونت را در تمام جنبه‌های زندگی رد می‌کند.

● **بدون خشونت عملی:** این رویکرد بر اساس ملاحظات استراتژیک و عملی است و به دنبال تغییر وضعیت موجود با استفاده از استراتژی‌های بدون خشونت است.

پرسید: با اقدامات بدون خشونت چه چیزی به دست می‌آوریم؟

بگویید:

با اقدامات بدون خشونت، ما تأکید می‌کنیم که سیاست در دستان مردم است. مردم به سمت درک کامل اصول و آزادی‌های خود سوق داده می‌شوند و در برابر سرکوب موضع می‌گیرند. استفاده از اقدامات بدون خشونت فقط به معنای داشتن نیت‌ها نیست، بلکه شامل پذیرفتن ریسک‌هایی مانند انتقام، زندان، انتقاد، عدم تأیید، آسیب و حتی مرگ است.

نشان دهید:

اقدامات اجتماعی بدون خشونت اغلب برای یک سطح خاص از فعالیت اجتماعی سازماندهی یا مفهوم‌سازی می‌شوند و معمولاً در یک طیف «پایین به بالا» تصور می‌شوند، به عنوان مثال «در سطح روستا»، «در سطح گروه‌های قومی/هویتی»، «در سطح منطقه‌ای» و غیره.

بگویید:

تغییر اجتماعی، به‌ویژه هنگامی که با روش‌های مسالمت‌آمیز هدایت می‌شود، یک راحل همه‌جانبه نیست. مهم است که درک کنیم جنبش‌های بدون خشونت اغلب مطابق با بافت اجتماعی، فرهنگی یا سیاسی که در آن عمل می‌کنند، شکل می‌گیرند.

بسیاری از این جنبش‌ها از پایین به بالا شکل می‌گیرند. به این معنا که در سطح روستا، به عنوان مثال، اقدامات بدون خشونت ممکن است بر نیازها و چالش‌های محلی مانند دفاع از حق دسترسی به آب تمیز، آموزش یا حقوق زمین تمرکز کنند. این اقدامات اغلب شخصی‌تر هستند و با حس قوی از جامعه و هویت مشترک به تغییر سوق داده می‌شوند.

در سطح گروه‌های قومی یا هویتی، اقدام بدون خشونت ممکن است بر مسائل بزرگتر اجتماعی مانند حقوق مدنی، حفاظت از اقلیت‌ها یا حفظ فرهنگ تمرکز کند. در اینجا، فعالیت‌های اعتراضی اغلب به‌وسیله مبارزات منحصربه‌فرد و تاریخ گروه شکل می‌گیرد و به دنبال رفع نابرابری‌های سیستماتیک است که بر موقعیت آن‌ها در جامعه تأثیر می‌گذارد.

در سطح منطقه‌ای، دامنه حتی گسترده‌تر می‌شود. این می‌تواند شامل اقدامات جمعی برای مقابله با نگرانی‌های گسترده‌تر سیاسی، اقتصادی یا زیست‌محیطی باشد. به عنوان مثال، اعتراضات منطقه‌ای علیه یک سیاست مضر یا پروژه صنعتی می‌تواند چندین جامعه و گروه اجتماعی را متحد کند.

جنبش‌های اجتماعی بدون خشونت همچنین می‌توانند رشد کنند و بر سطح ملی و حتی جهانی تأثیر بگذارند. با این حال، چیزی که ثابت می‌ماند این است که این جنبش‌ها اغلب با پرداختن به نگرانی‌های خاص و محلی آغاز می‌شوند. از آنجا، آن‌ها گسترش می‌یابند، شتاب می‌گیرند و مردم را در لایه‌های مختلف جامعه متحد می‌کنند.

در نهایت، اقدام بدون خشونت زمانی موثرتر است که بر اساس تجربیات و نیازهای مردمی که به دنبال نمایندگی آن‌ها است، استوار باشد. چه در سطح روستا، چه در سطح گروه هویتی یا منطقه‌ای، این جنبش‌ها قدرت اقدام جمعی و مسالمت‌آمیز را در تغییر جامعه از پایین به بالا نشان می‌دهند.

اقدامات تعارضی و غیر تعارضی

نشان دهید:

دسته‌بندی‌های اقدامات بدون خشونت:

• اقدامات تعارضی:

- بسیج‌های عمومی (مانند اعتصابات، تظاهرات)
- عدم همکاری اقتصادی/سیاسی
- نافرمانی مدنی (مانند اعتصاب غذا)
- کمپین‌های مردمی (مانند نوشتن نامه‌ها، افزایش آگاهی)

• اقدامات غیر تعارضی:

- مذاکرات و آشتی پس از تغییر در پویایی قدرت
- تعامل بر اساس مشروعیت تازه به‌دست‌آمده

بگویید:

هنگامی که گروهی تصمیم می‌گیرد از خشونت اجتناب کند، اقدام بدون خشونت راهی می‌شود تا آن تصمیم را به واقعیت تبدیل کند. فرقی نمی‌کند چرا آن‌ها بدون خشونت را انتخاب می‌کنند، اقدامات آن‌ها معمولاً به دو دسته تقسیم می‌شود: تعارضی و غیر تعارضی.

تعریف: اقدامات تعارضی آن دسته از اقداماتی هستند که گروه به‌طور فعال با مسئله‌ای روبرو می‌شود. این ممکن است شامل بسیج‌های عمومی بزرگ مانند اعتصابات، اعتراضات و تظاهرات، یا عدم همکاری اقتصادی و سیاسی مانند تحریم‌ها باشد. همچنین می‌تواند شامل نافرمانی مدنی، اعتصاب غذا یا تلاش‌های مردمی مانند کمپین‌های نوشتن نامه‌ها و افزایش آگاهی سیاسی باشد. این اقدامات تنها دفاعی نیستند؛ آن‌ها می‌توانند به‌صورت تهاجمی برای چالش کشیدن ساختارهای قدرت موجود استفاده شوند.

از سوی دیگر، اقدامات غیرتعارضی زمانی وارد عمل می‌شوند که گروه به اندازه کافی مشروعیت کسب کرده یا پویایی قدرت به نفع آن‌ها تغییر کرده باشد. این ممکن است شامل مذاکرات و تلاش‌هایی برای آشتی باشد. این اقدامات به دنبال حل تعارض از طریق گفتگو هستند، زمانی که گروه در موقعیتی قوی‌تر برای چانه‌زنی قرار دارد.

ترکیب هر دو استراتژی تعارضی و غیرتعارضی اغلب چیزی است که جنبش‌های بدون خشونت را موفق می‌کند. این استراتژی شامل دانستن زمان فشار و زمان گفتگو و پیدا کردن تعادل مناسب بین این دو است.

اصول بدون خشونت کینگ

بگویید:

هر مطالعه‌ای درباره اقدام اجتماعی بدون خشونت به نوعی به جنبش‌های اجتماعی رهبران هندی ماهاتما گاندی و رهبر حقوق مدنی آمریکایی، مارتین لوتر کینگ جونیور اشاره خواهد کرد. کینگ درباره «شش اصل به‌عنوان راهنمای رفتار فرد بدون خشونت و رویکردی برای درگیری» نوشته است.

شش اصل جهانی عبارتند از:

1. بدون خشونت راهی است برای زندگی افراد شجاع.

2. جامعه‌ای محبوب چارچوب آینده است.
3. نیروهای شر را هدف بگیرید، نه افراد شرور.
4. پذیرش رنج بدون انتقام برای دستیابی به هدف.
5. از خشونت درونی روح، علاوه بر خشونت فیزیکی خارجی، اجتناب کنید.
6. جهان در کنار عدالت است.

ژن شارپ

نشان دهید:

اسلاید مربوط به ژن شارپ

بگویید:

استراتژی‌ها و تاکتیک‌های بدون خشونت زیادی وجود دارد. هر جنبش اجتماعی جدید تاکتیک‌های جدیدی را اختراع خواهد کرد. می‌توان آن‌ها را به انواع کلی زیر تقسیم کرد:

- اعتراض و ترغیب
- عدم همکاری
- مداخله

دکتر ژن شارپ یک دانشمند سیاسی آمریکایی بود که جوایز زیادی برای کارهای خود در ترویج بدون خشونت دریافت کرد، از جمله جایزه «حق معیشت» برای «توسعه و تبیین اصول و استراتژی‌های اصلی مقاومت بدون خشونت و حمایت از اجرای عملی آن‌ها در مناطق درگیری در سراسر جهان». او به دلیل فهرست ۱۹۸ اقدام بدون خشونت که ارائه داد و نوشتن یک مطالعه معروف در سه جلد تحت عنوان «سیاست اقدام بدون خشونت» شناخته می‌شود. در سال ۲۰۱۲، او جایزه «حق معیشت» را به خاطر «توسعه و تبیین اصول و استراتژی‌های اصلی مقاومت بدون خشونت و حمایت از اجرای عملی آن‌ها در مناطق درگیری در سراسر جهان» دریافت کرد.

جلسه ۲ - درک وضعیت خودتان

بگویید:

حالا بیایید به روش‌های مختلف اقدام بدون خشونت بپردازیم. هرگونه تلاشی برای رسیدگی به درگیری‌های اجتماعی و سیاسی عمیق یا از طریق اقدام اجتماعی بدون خشونت یا روش‌های مختلف صلح‌سازی به تحلیل تعارض وابسته است. توسعه شایستگی و ظرفیت استفاده از چارچوب‌های مختلف تحلیل تعارض برای ایجاد راهبردهای معنادار و موفقیت‌آمیز تغییر اجتماعی بسیار مهم است. در ادامه، چند ابزار یا چارچوب تحلیل تعارض اساسی آورده شده است که به‌خوبی توسعه‌یافته و توسط دست‌اندرکاران صلح‌سازی به‌طور گسترده استفاده می‌شود.

تحلیل درختی

نشان دهید:

تصویر تحلیل درختی مشکل

بگویید:

تحلیل درخت مشکل یک روش برای تجسم یک تعارض خاص یا «مشکلی که باید حل شود» است و تقسیم آن به اجزای مختلف. اولین قدم، شناسایی تعارض یا مشکل خاصی است که باید حل شود. «تنه» درخت نشان‌دهنده مشکل است. «ریشه‌های» درخت نشان‌دهنده دلایل ریشه‌ای تعارض هستند و شاخه‌ها و برگ‌های درخت نشان‌دهنده تأثیرات، نتایج یا علائم مشکل هستند.

تحلیل پیازی

نشان دهید:

تحلیل پیازی

بگویید:

تحلیل پیازی برای بررسی سطوح عمیق‌تر و گاهی دشوارتر درک مردم از تعارض و واکنش به آن استفاده می‌شود. در سطح بیرونی پیاز، افراد موقعیت‌های خود را اغلب به‌صورت درخواست‌هایی در مورد تغییراتی که می‌خواهند، بیان می‌کنند. در سطح عمیق‌تر، لایه‌برداری از پیاز تحلیل نشان می‌دهد که منافع پشت درخواست‌های عمومی طرفین تعارض چیست. در سطح سوم، نیازهای انسانی که به حل تعارض کمک می‌کنند، در مرکز قرار دارند. این نیازها می‌توانند با استفاده از چارچوب توسعه در مقیاس انسانی مورد بحث قرار گیرند – به عنوان مثال نیازهای بقا، امنیت و هویت/به رسمیت شناخته شدن.

نقشه‌برداری ذینفعان

نشان دهید:

نقشه‌برداری ذینفعان

تعریف:

ابزاری برای شناسایی و تحلیل طرف‌های درگیر در یک تعارض با تمرکز بر منافع، قدرت و روابط.

هدف:

- درک نقش‌ها و تأثیرات
- توسعه استراتژی‌های حل تعارض
- درگیر کردن مؤثر بازیگران کلیدی

مراحل:

1. شناسایی ذینفعان
2. تحلیل منافع/تأثیر
3. تجسم روابط (نمودار)

مزایا:

- پیش‌بینی چالش‌ها، یافتن متحدان و ایجاد رویکردهای فراگیر.

بگویید:

نقش‌برداری ذینفعان در تحلیل تعارض، ابزاری است که برای شناسایی و درک طرف‌های مختلفی که در یک تعارض درگیر یا تحت تأثیر قرار دارند، و همچنین منافع، پویایی‌های قدرت و روابط آن‌ها استفاده می‌شود. هدف این ابزار، به دست آوردن بینش‌هایی درباره نقش‌ها، تأثیرات و نگرانی‌های هر ذینفع است که به توسعه استراتژی‌های حل تعارض و درگیر کردن مؤثر بازیگران کلیدی کمک می‌کند. این فرآیند به تحلیل‌گران تعارض کمک می‌کند تا چالش‌های احتمالی را پیش‌بینی کنند، متحدان و مخالفان را شناسایی کرده و رویکردهای فراگیرتری برای پرداختن به تعارض ایجاد کنند.

قدرت چیست؟

بگویید:

«قدرت» کلمه بزرگی است با معانی و کاربردهای بسیار زیاد که استفاده مفید از آن در بحث‌های پیچیده درباره تعارض اجتماعی، تغییر اجتماعی و اقدام اجتماعی بدون خشونت دشوار است. با این حال، نمی‌توان آن را در هیچ‌یک از همین بحث‌ها نادیده گرفت یا از آن اجتناب کرد. موسسه ایالات متحده برای صلح، یک تعریف ساده ارائه می‌دهد که حداقل نقطه شروع مفیدی است:

«قدرت یعنی توانایی دستیابی به هدف.»

با در نظر گرفتن این تعریف، حداقل این دسته‌بندی‌ها و مفاهیم مختلف قدرت وجود دارد:

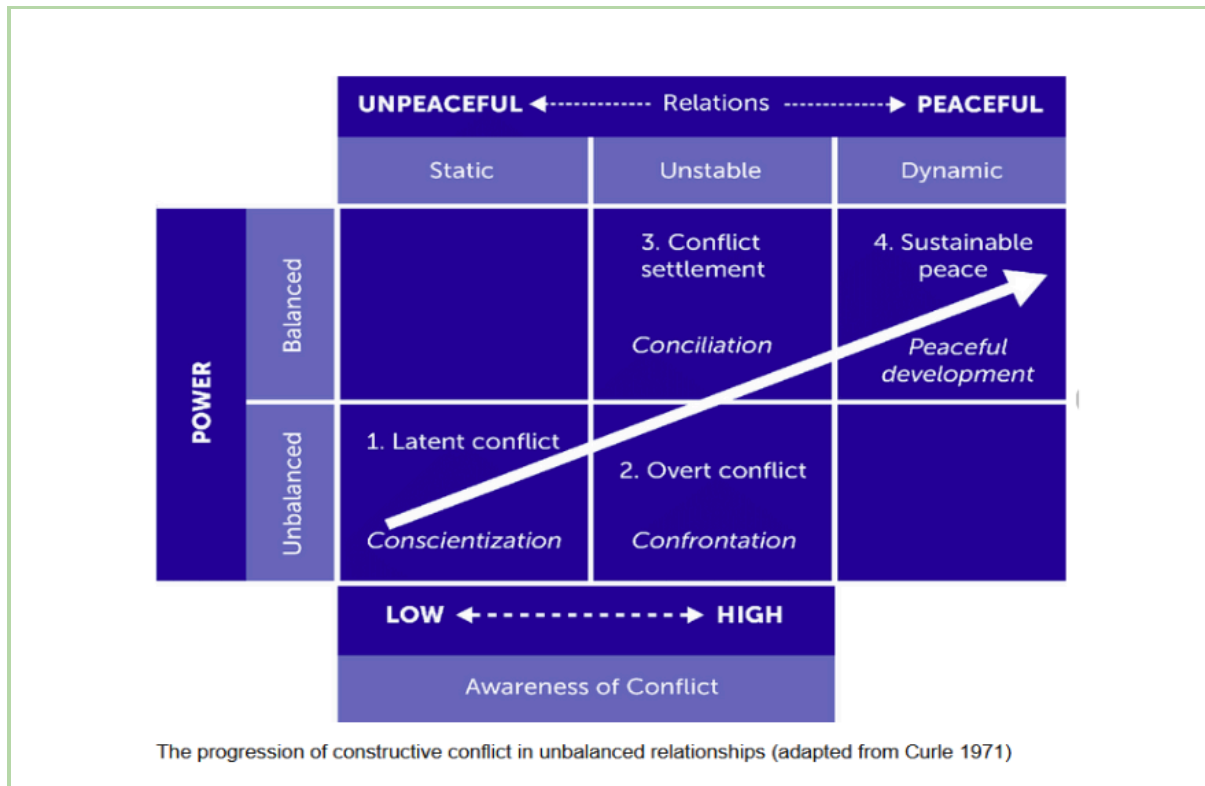
نشان دهید:

سیاست قدرت	قدرت نرم
قدرت قهری	قدرت سخت
قدرت گفتمانی	قدرت هوشمند
قدرت فرهنگی	قدرت اقتصادی
قدرت ساختاری	دیگر چه قدرتی؟

بگوئید:

یکی از راه‌های مفهومی‌سازی تغییرات مثبت اجتماعی بلندمدت همراه با پویایی تعارض – به این معنا که چگونه تعارضات در طول زمان تغییر می‌کنند و تکامل می‌یابند – این است که در مراحل اولیه یک تعارض، شاید حتی در مرحله «پنهان»، روابط بین گروه‌های درگیر نسبتاً ناپایدار و قدرت «نامتعادل» است. این به این معناست که یک گروه نسبت به دیگری قدرت بیشتری دارد و احتمالاً از آن به شیوه‌ای قهری (یا بدتر) استفاده می‌کند. اگر فرآیند سازنده‌ای برای تحول تعارض – که ممکن است شامل استفاده از اقدام اجتماعی بدون خشونت در مراحل اولیه باشد – در طول زمان به درستی پیش برود، روابط از نظر صلح‌آمیزتر شدن و قدرت از نظر تعادل یافتن به مرور زمان تغییر می‌کند.

این ایده توسط **منحنی کرل** که توسط آدام کرل در سال ۱۹۷۱ پیشنهاد شد و از آن زمان به طور گسترده مورد استفاده قرار گرفته است، نشان داده می‌شود.

صلح‌سازی، صلح‌داری، و صلح‌افزایی

تعریف:

- **صلح‌سازی:** صلح‌سازی شامل تلاش‌هایی است که طرف‌های درگیر را به توافق مذاکره‌شده می‌رساند، معمولاً از طریق دیپلماسی، میانجی‌گری یا دیگر اشکال مداخله مستقیم برای پایان دادن به تعارض فعال. هدف، رسیدگی به علل فوری خشونت و رسیدن به آتش‌بس یا توافق صلح است.

نشان دهید:

دو نمونه از صلح‌سازی:

- «توافقات کمپ دیوید» در سال ۱۹۷۸ که به پیمان صلح بین مصر و اسرائیل منجر شد و توسط رئیس‌جمهور آمریکا جیمی کارتر میانجی‌گری شد.
- «توافق جمعه نیک» (۱۹۹۸) بین گروه‌های ملی‌گرا و اتحادیه‌طلب در ایرلند شمالی.

تعریف:

- **صلح‌داری:** صلح‌داری شامل اعزام نیروها یا افراد بین‌المللی برای حفظ صلح و امنیت در مناطق پس از تعارض است. نیروهای صلح‌دار، اجرای توافق‌نامه‌های صلح را نظارت و حمایت می‌کنند، از بازگشت خشونت جلوگیری می‌کنند و از غیرنظامیان محافظت می‌کنند، که اغلب تحت نظارت سازمان‌هایی مانند سازمان ملل انجام می‌شود.

نشان دهید:

دو نمونه از مأموریت‌های صلح‌داری سازمان ملل:

- مأموریت صلح‌داری سازمان ملل در سیرالئون (UNAMSIL 1999-2005)
- نیروی موقت سازمان ملل متحد در لبنان (UNIFIL 1978-اکنون)

تعریف:

- **صلح‌افزایی:** صلح‌افزایی بر حل علل ریشه‌ای تعارض و ایجاد صلح پایدار از طریق تقویت نهادها، ترویج عدالت اجتماعی و حمایت از توسعه اقتصادی تمرکز دارد. این فرآیند بلندمدت به دنبال ایجاد شرایطی است که از درگیری‌های آینده جلوگیری کند و با ایجاد سازش، بازسازی جوامع و ترویج مقاومت به صلح پایدار کمک کند.

نشان دهید:

دو نمونه از تلاش‌های گسترده صلح‌افزایی:

- تلاش‌های آشتی و توسعه پس از نسل‌کشی رواندا از سال ۱۹۹۴ تا به امروز
- فعالیت‌های صلح‌افزایی در ایرلند شمالی از سال ۱۹۹۸

جلسه ۳ - نمونه‌هایی از جنبش‌های بدون خشونت

بپرسید:

آیا نمونه‌ای از جنبش‌های بدون خشونت را می‌شناسید؟
پاسخ‌های شرکت‌کنندگان را روی تخته سفید بنویسید.

ماهاتما گاندی

بگویید:

ببایید به یک نمونه نگاه کنیم. معروف‌ترین جنبش بدون خشونت و عدم همکاری، جنبشی بود که توسط ماهاتما گاندی رهبری شد. این جنبش نقش اساسی در مبارزه هند برای استقلال از بریتانیا داشت.

نشان دهید:

اسلاید ۱۴:

ماهاتما گاندی در سال ۱۸۶۹ در پوربندر هند به دنیا آمد. او در لندن به عنوان وکیل آموزش دید و در آفریقای جنوبی به وکالت پرداخت. پس از بازگشت به هند، گاندی به یکی از چهره‌های مهم مبارزه برای استقلال هند از استعمار بریتانیا تبدیل شد.

بگویید:

گاندی به‌ویژه از فلسفه ساتیاگراها یا نیروی حقیقت به عنوان شکلی از مقاومت استفاده کرد. این فلسفه بر استفاده از حقیقت و شجاعت اخلاقی برای مقاومت در برابر بی‌عدالتی بدون استفاده از خشونت تأکید داشت و وجدان ستمگران را هدف قرار می‌داد.

تعریف: ساتیاگراها—پیروان ساتیاگراها—بیش صحیح در مورد ماهیت واقعی یک موقعیت ناعادلانه را از طریق مشاهده عدم خشونت ذهنی و جستجوی حقیقت در روحیه صلح و عشق به دست می‌آورند و با گذراندن فرآیند دشوار خودکاو، به بینش‌های صحیح دست می‌یابند.

بگویید:

گاندی جنبش‌ها و کمپین‌های متعددی را برای استقلال هند با استفاده از مقاومت بدون خشونت رهبری کرد. یکی از معروف‌ترین‌ها راهپیمایی نمک در سال ۱۹۳۰ بود، که در آن گاندی و پیروانش برای اعتراض به انحصار نمک بریتانیا به دریا راهپیمایی کردند تا نمک درست کنند، که به‌عنوان نافرمانی مدنی علیه مالیات ناعادلانه شناخته شد.

بگویید:

گاندی و بیش از ۶۰,۰۰۰ نفر به‌خاطر اقدام خود در نافرمانی مدنی دستگیر شدند. با این حال، جنبش ادامه یافت و افراد بیشتری به راهپیمایی نمک پیوستند. پس از آزادی، گاندی توانست نقشی در کنفرانس لندن درباره آینده هند داشته باشد. نتیجه این کنفرانس چندان موفقیت‌آمیز نبود، اما بریتانیا اذعان کرد که جنبش گاندی چیزی است که نمی‌توان آن را نادیده گرفت. هند در نهایت در سال ۱۹۴۷ به استقلال دست یافت.

نشان دهید:

اسلاید ۱۵

گاندی از فلسفه آهیمنسا یا عدم خشونت پیروی می‌کرد که اساس باورهای او بود. این فلسفه بر جلوگیری از آسیب به هر موجود زنده‌ای تأکید داشت و برای همدلی، دلسوزی و احترام به همه موجودات زنده، به‌ویژه انسان‌ها، تأکید می‌کرد. اصول و روش‌های او الهام‌بخش بسیاری از پیروان بود و به او لقب «مهاتما» به معنای «روح بزرگ» داده شد.

بگویید:

اصول عدم خشونت و نافرمانی مدنی گاندی تأثیر عمیقی در سراسر جهان داشت و الهام‌بخش جنبش‌های حقوق مدنی و رهبرانی مانند مارتین لوتر کینگ جونیور، نلسون ماندلا و دیگران شد.

تعریف:

به معنای «آسیب نرساندن» و «دلسوزی» است. این کلمه از ریشه (avihimsā: پالی، ahimsā: کلمه آهیمنسا (به سانسکریت یعنی خلاف آن، ahimsā یعنی آسیب یا زیان رساندن؛ و himsā به معنای ضربه زدن، گرفته شده است - hims سانسکریت یعنی آسیب نرساندن یا زیان نرساندن. آهیمنسا همچنین به معنای عدم خشونت اشاره دارد و در ادیان باستانی هند به همه موجودات زنده از جمله حیوانات اعمال می‌شود.

فعالیت:

شرکت‌کنندگان را به گروه‌های برابر تقسیم کنید و از آن‌ها بپرسید: با توجه به جنبش گاندی، مزایا و معایب مقاومت بدون خشونت در مقایسه با روش‌های خشونت‌آمیز اعتراض یا مقاومت چیست؟ به آن‌ها ۲۰ دقیقه وقت بدهید تا پاسخ خود را آماده کنند و سپس پاسخ‌ها را به اشتراک بگذارند و درباره برداشت‌های مختلف بحث کنند.

دلایلی لاما

بگویند:

یک نمونه دیگر که شناخته شده است، مورد تبت و مبارزه آن برای استقلال از چین است.

نشان دهید:

اسلاید ۱۶

تبت که به عنوان «بام جهان» شناخته می‌شود، همواره هویتی فرهنگی و مذهبی متمایز را حفظ کرده است. در دهه ۱۹۵۰، ارتش آزادی‌بخش خلق چین تبت را اشغال کرد و منجر به تبعید دالایی لاما به هند در سال ۱۹۵۹ شد.

بگویند:

با وجود سرکوب شدید، دالایی لاما همواره برای رویکردی صلح‌آمیز در حل این تعارض تلاش کرده است. مردم تبت، تحت تأثیر آموزه‌های او، به‌طور قابل‌توجهی به مقاومت بدون خشونت متعهد بوده‌اند. آن‌ها در اشکال مختلف اعتراضات صلح‌آمیز شرکت کرده‌اند، میراث فرهنگی خود را حفظ کرده‌اند و همواره برای حقوق بشر مبارزه کرده‌اند.

بگویند:

مردم تبت در جنبش‌های مختلف مقاومت بدون خشونت شرکت داشته‌اند.

نشان دهید:

اسلاید ۱۷

- در سال ۱۹۸۷، راهبان در تظاهراتی در اطراف معبد جوکانگ و منطقه بارخور در لاسا شرکت کردند که این مکان‌ها به عنوان مکان‌های اعتراض شناخته شدند.
- در سال ۱۹۸۹، تعداد زیادی از تبتی‌ها در خوره‌زدن، بخور می‌سوزاندند، لامپ‌های کره‌ای روشن می‌کردند و بادبندهای حاوی دعاهای نوشته‌شده بر روی کاغذهای کوچک را آزاد می‌کردند تا جایزه صلح نوبل دالایی لاما را جشن بگیرند.
- در سال ۱۹۹۱، پوسترهایی با شعارهای مختلف برای آزادی تبت در مناطق تبتی نصب شد. کمپین‌های پوستر چنان گسترده بودند که مقامات چینی گروه‌های ویژه شبانه برای دستگیری تبتی‌هایی که این پوسترها را می‌نوشتند، تشکیل دادند.
- در سال ۱۹۹۳، کشاورزان روستای «سنولینگ» جاده اصلی را مسدود کردند و چینی‌ها را که در یک روستای نزدیک منتظر تدارکات بودند، به شدت ناراحت کردند.

بگویند:

این‌ها تنها چند نمونه هستند. تبتی‌ها در مقاومت بدون خشونت شرکت کرده‌اند اما با چالش‌های زیادی مانند نقض حقوق بشر، سرکوب فرهنگی و محدودیت‌های شدید در انجام مراسم مذهبی مواجه شده‌اند.

UNPO نمونه‌های

بگویند:

و سازمان‌های وابسته به آن تجربیاتی از مشارکت در اقدام اجتماعی بدون خشونت داشته‌اند. این UNPO بسیاری از اعضای به روش‌ها و استراتژی‌های بدون خشونت است UNPO موضوع بازتابی از تعهد تمامی اعضای

نشان دهید:

(که از اقدام اجتماعی بدون خشونت استفاده کرده‌اند - فهرست جزئی UNPO اعضای

- تبت: رهبری دالایی لاما؛ مقاومت در برابر اشغال چین؛ اعتراضات صلح‌آمیز از جمله «خودسوزی» (بحث شود).
- اوگونی: جنبش بقا برای مردم اوگونی (MOSOP)؛ مقاومت در برابر تخریب محیط زیست توسط شرکت شل اوپل؛ اقدام «اوگونی نه» توسط دولت نیجریه.
- اورومو: اعتراضات اورومو (۲۰۱۴-۲۰۱۸). تظاهرات صلح‌آمیز علیه تصاحب زمین و حاشیه‌نشینی سیاسی. اعتراضات و اعتصابات دانشجویی.
- کاتالونیا: جنبش استقلال. از جمله همه‌پرسی استقلال کاتالونیا (۲۰۱۷).
- خمر-کروم: اعتراضات صلح‌آمیز برای آزادی مذهبی و حقوق زمین. محافظت از میراث بودایی و مقاومت در برابر همگون‌سازی در ویتنام.
- اهوازی: نافرمانی مدنی در مطالبه نمایندگی سیاسی و حقوق فرهنگی در مواجهه با تبعیض سیستماتیک.

جلسه ۴ - شرایط برای اقدام اجتماعی بدون خشونت مؤثر

بگویید:

ارزیابی اثربخشی جنبش‌های بدون خشونت می‌تواند چالش بزرگی باشد. یک راه برای ارزیابی موفقیت، بررسی این است که جنبش تا چه حد توانسته خود را در طول زمان پایدار نگه دارد. اگر از این معیار استفاده کنیم، جنبش‌هایی مانند تبت و کوزوو را می‌توان مؤثر دانست. یک راه دیگر این است که ببینیم جنبش تا چه حد توانسته توجه را به مسئله‌ای خاص جلب کند. مردم اوگونی در نیجریه بدون شک موفق شدند که مسئله خود را به جهان معرفی کنند. اما حتی با این دستاوردها، هنوز این موضوع قابل بحث است که این موفقیت‌ها چقدر منجر به تغییرات واقعی روی زمین شده‌اند.

حقیقت این است که هیچ روش پذیرفته‌شده جهانی برای اندازه‌گیری اثربخشی جنبش‌های بدون خشونت وجود ندارد. اغلب، این موضوع یک قضاوت ذهنی است. برخی پیشنهاد می‌کنند که ما به مطالعه جامعی از جنبش‌های بدون خشونت نیاز داریم تا چارچوب روشن‌تری برای اندازه‌گیری موفقیت ایجاد کنیم. اما همان‌طور که برخی اشاره کرده‌اند، شاید موفقیت نباید فقط به نتیجه نهایی محدود شود. شرکت در مبارزه، به دست آوردن عزت‌نفس، نشان دادن شجاعت و ایجاد همبستگی با دیگران نیز باید به عنوان بخشی از موفقیت جنبش دیده شود.

شرایط داخلی

نشان دهید:

شرایط داخلی

- رهبری قوی و مسئولیت‌پذیر

- جمعیتی متعهد، آموزش‌دیده و منضبط
- ساختار سازمانی منسجم
- منابع
- استراتژی‌ها

بگویید:

بیابید در مورد نقش رهبری و استراتژی در جنبش‌های بدون خشونت صحبت کنیم. موفق‌ترین جنبش‌های بدون خشونت، مانند جنبش استقلال هند و جنبش حقوق مدنی ایالات متحده، دارای رهبران قوی، کاریزماتیک و متعهد بودند. سخت است که موفقیت آن‌ها را بدون تأثیر رهبرانی مانند ماهاتما گاندی و مارتین لوتر کینگ جونیور تصور کنیم، که نه تنها مردم خود را الهام بخشیدند، بلکه توجه جهان را به خود جلب کردند. انضباط آن‌ها و توانایی‌شان در پایبندی به روش‌های بدون خشونت کلیدی بود. در زمان‌های اخیر، رهبرانی مانند دالایی لاما، آنگ سان سوچی و نلسون ماندلا نیز نقش‌های مشابهی را در جنبش‌های مربوطه ایفا کرده‌اند.

اما رهبری می‌تواند یک شمشیر دو لبه باشد. هنگامی که رهبران فاسد هستند یا وقتی اختلافات داخلی بر سر قدرت وجود دارد، می‌تواند به اعتبار و بقای جنبش آسیب بزند. علاوه بر این، اتکا بیش از حد به یک رهبر می‌تواند خطرناک باشد، اگر او زندانی، تبعید یا بدتر از آن، ترور شود.

کیفیت‌های یک رهبر قوی جنبش بدون خشونت شامل تعهد، تفکر استراتژیک، صداقت، صبر و شجاعت است. کسانی که در تاکتیک‌های بدون خشونت آموزش دیده‌اند، معمولاً ابزارهای بیشتری برای رسیدگی به تعارض دارند. مهم این است که رهبران باید با الگو بودن، اصول بدون خشونت را تجسم بخشند. این کار هم جنبش را الهام می‌بخشد و هم حامیان خارجی را.

اما تنها رهبری کافی نیست. قدرت یک جنبش بدون خشونت در مردم آن نهفته است. برای اینکه یک جنبش واقعاً مؤثر باشد، مردم باید ارزش‌ها و اصول اخلاقی مشترکی داشته باشند و باید در مورد چگونگی دستیابی به اهداف خود توافق کنند. به عنوان مثال، دموکراسی یک اصل قدرتمند است که می‌تواند مردم را درون یک جنبش متحد کند و همچنین می‌تواند حمایت گروه‌های خارجی، از جمله دولت‌ها را به خود جلب کند. برای ایجاد همبستگی داخلی، آموزش و تربیت درون جنبش ضروری است.

آمادگی عملی نیز ضروری است.

جنبش‌ها باید آماده مدیریت تدارکات مانند ارتباطات، مراقبت‌های پزشکی و سایر نیازهای حامیان در زمان مبارزه باشند. از آنجا که یک عمل خشونت‌آمیز یا ناسازگار می‌تواند اعتبار یک جنبش بدون خشونت را خدشه‌دار کند، انسجام بسیار حیاتی است. ساختارهای دموکراتیک درون جنبش می‌تواند به حل تعارضات داخلی کمک کرده و مانع از تمرکز قدرت در دست رهبران شود.

موفقیت یک جنبش همچنین به منابع آن بستگی دارد - منابع مالی، مادی، فنی و انسانی. مهم است که استراتژیک برنامه‌ریزی شود، اما شناسایی منابع حمایت قابل اعتماد می‌تواند چالش‌برانگیز باشد.

استراتژی

بگویید:

حالا بیابید درباره استراتژی صحبت کنیم. برخی معتقدند که مفهوم «استراتژی» با روحیه بدون خشونت در تضاد است، زیرا استراتژی‌ها به معنای نبردهایی برای پیروزی هستند. اما اکثر مردم موافقت می‌کنند که اگر کمپین‌های بدون خشونت بخواهند موفق شوند، باید به‌خوبی برنامه‌ریزی شوند، درست مانند کمپین‌های خشونت‌آمیز. استراتژی‌ها باید در سطوح کلان و خرد توسعه یابند، با اهداف

بلندمدت و کوتاهمدت واضح که بر اساس تحلیل دقیقی از وضعیت استوار است. این شامل درک نقاط قوت و ضعف خود جنبش، حریف و شرایط خارجی است.

در نهایت، استراتژی‌ها باید با تغییر تعارض تکامل یابند. اگرچه برنامه‌ریزی ضروری است، اما انعطاف‌پذیری نیز اهمیت دارد. گاهی اوقات، اقدامات بدون برنامه می‌توانند همان‌قدر تأثیرگذار باشند. به یاد داشته باشید که هر موقعیت منحصر به فرد است، بنابراین نمی‌توان استراتژی‌ها را به‌سادگی از یک جنبش به جنبش دیگر کپی کرد. با این حال، مواردی وجود داشته است که حتی اقدامات بدون برنامه و بداهه بدون خشونت به موفقیت منجر شده‌اند.

شرایط خارجی

بگویید:

تمامی درگیری‌ها بخشی از یک تصویر بزرگتر هستند که عوامل منطقه‌ای و جهانی را در بر می‌گیرد، حتی اگر برخی از آن‌ها از نظر سیاسی یا جغرافیایی جدا به نظر برسند. طرف‌های درگیر در یک تعارض به ندرت تنها کسانی هستند که تحت تأثیر قرار می‌گیرند - اغلب بازیگران خارجی با منافع اقتصادی، سیاسی، اجتماعی یا فرهنگی نقش دارند. به عنوان مثال، قدرت‌های استعماری سابق اغلب با تعارض‌ها در مستعمرات سابق خود یا مناطق تحت نفوذشان ارتباط عمیقی دارند، مانند فرانسه در رواندا یا پرتغال در تیمور شرقی.

نکته مهم این است که مسئولیت حفظ بدون خشونت فقط بر عهده مردمی که مستقیماً درگیر مبارزه هستند، نیست. این مسئولیت مشترک بین همه کسانی است که در این تعارض نقش دارند. چه قدرت‌های جهانی، چه بازیگران منطقه‌ای و چه جوامعی که در نتیجه تعارض منافع دارند، همه نقش مهمی در ترویج راه‌حل‌های صلح‌آمیز و جلوگیری از خشونت دارند. این تعهد مشترک برای تقویت صلح پایدار ضروری است.

نشان دهید:

نقش‌ها و مسئولیت‌های چندین عامل بین‌المللی می‌تواند تأثیر بگذارد، از جمله:

- دولت‌ها
- سازمان‌های چندجانبه مانند سازمان ملل
- شرکت‌های چندملیتی
- رسانه‌ها
- سازمان‌های غیردولتی (NGOها)

بگویید:

توجه بین‌المللی می‌تواند دارایی قدرتمندی برای جنبش‌های بدون خشونت باشد. هنگامی که یک جنبش می‌داند که جهان در حال نظارت است، اعتماد به نفس بیشتری پیدا می‌کند. افشای بی‌عدالتی‌ها و سرکوب‌ها می‌تواند افراد را ترغیب کند که به بدون خشونت متعهد بمانند و بدانند که علت آن‌ها مورد توجه قرار گرفته است. این نوع توجه همچنین می‌تواند ناامیدی افرادی را که ممکن است از سرعت کند تغییر ناامید شده باشند، کاهش دهد. وقتی رهبران بتوانند نشان دهند که صدای آن‌ها فراتر از تعارض شنیده می‌شود و دیگران نگران هستند و شاید در حال کمک کردن به آن‌ها هستند، این کار به حفظ اتحاد و بدون خشونت بودن جنبش کمک می‌کند.

با این حال، جامعه بین‌المللی همیشه به جنبش‌های بدون خشونت توجه لازم را نمی‌کند. درگیری‌های خشونت‌آمیز معمولاً تیرترها و نگرانی‌های بیشتری به خود جلب می‌کنند. در تعارضات داخلی، دولت‌ها معمولاً از دخالت دیپلماتیک خودداری می‌کنند، به‌ویژه اگر جنبش را تهدیدی برای تمامیت ارضی یک کشور ببینند. همچنین، این فرض رایج اما خطرناک وجود دارد که تا زمانی که یک جنبش بدون خشونت است، نیازی به نگرانی نیست. دولت‌ها اغلب معتقدند که مداخله تنها زمانی لازم است که خشونت آغاز شود. این دیدگاه محدود نه تنها بدون خشونت را دلسرد می‌کند، بلکه ممکن است گروه‌های ناامید را به سمت خشونت سوق دهد و به بی‌ثباتی بیشتر دامن بزند. در واقع، حمایت از جنبش‌های بدون خشونت در مراحل اولیه، کلید جلوگیری از تعارض و ترویج صلح پایدار است.

نشان دهید:

ترویج گفتگو بین طرفین به جلوگیری از بروز خشونت کمک می‌کند. دولت‌ها باید متقاعد شوند که رهبران جنبش‌های بدون خشونت را به‌وضوح و به‌طور آشکار به رسمیت بشناسند و از رویکرد بدون خشونت به مسائل حمایت کنند و با انجام این کار، احترام هم در داخل و هم در خارج به یک رهبر مسئولیت‌پذیر و جنبش ترویج یابد. یک جنبش منسجم شریک بهتری برای گفتگو و حل مسئله است تا یک جنبش متفرق و بدون کنترل، بنابراین به نفع دولت‌ها است که انسجام در جنبش‌ها را ترویج کنند.

نشان دهید:

شرکت‌های چندملیتی نقش مهمی در وقوع، تشدید و ادامه تعارضات دارند و باید پاسخگو باشند.

بگویید:

هنگامی که منافع اقتصادی یک شرکت با منافع مردم بومی یا جوامع محلی در تضاد است یا به آن‌ها آسیب می‌زند، بسیار مهم است که اطمینان حاصل شود که این شرکت مسئول عواقب آن است. بسیار دیده می‌شود که شرکت‌ها دست به دست با دولت‌ها برای سرکوب این جوامع همکاری می‌کنند، به‌ویژه زمانی که شرکت به دنبال استخراج منابع از سرزمین‌های سنتی آن‌ها است، که به نفع هم شرکت و هم نخبگان دولتی است.

نمونه‌هایی از فعالیت‌های شرکتی که باعث درگیری شده‌اند شامل شل و سایر شرکت‌های نفتی در نیجریه، به‌ویژه در مورد مردم اوگونی، عملیات‌های معدنی فریبورت در پاپوای غربی و UNOCAL در برمه است. این موارد نشان می‌دهد که چگونه منافع شرکتی می‌تواند مستقیماً به تعارض منجر شود یا آن را تشدید کند.

علاوه بر این، نمی‌توان نقش تولیدکنندگان و فروشندگان سلاح را نادیده گرفت. آن‌ها مستقیماً مسئول در دسترس بودن گسترده سلاح‌ها، به‌ویژه سلاح‌های سبک هستند که تعارضات خشونت‌آمیز را در سراسر جهان شعله‌ور می‌کنند. برای کاهش تعارض و خشونت، بسیار مهم است که به مسئولیت‌های شرکتی هم در بخش استخراج منابع و هم در صنعت سلاح توجه شود و مقررات سخت‌گیرانه‌تری اعمال گردد.

نشان دهید:

نقش‌ها و مسئولیت‌های چندین عامل بین‌المللی می‌تواند تأثیر بگذارد، از جمله:

- دولت‌ها
- سازمان‌های چندجانبه مانند سازمان ملل
- شرکت‌های چندملیتی
- رسانه‌ها
- سازمان‌های غیردولتی (NGOها)

بگویند:

توجه بین‌المللی می‌تواند دارایی قدرتمندی برای جنبش‌های بدون خشونت باشد. هنگامی که یک جنبش می‌داند که جهان در حال نظارت است، اعتمادبهنفس بیشتری پیدا می‌کند. افشای بی‌عدالتی‌ها و سرکوب‌ها می‌تواند افراد را ترغیب کند که به بدون خشونت متعهد بمانند و بدانند که علت آن‌ها مورد توجه قرار گرفته است. این نوع توجه همچنین می‌تواند ناامیدی افرادی را که ممکن است از سرعت کند تغییر ناامید شده باشند، کاهش دهد. وقتی رهبران بتوانند نشان دهند که صدای آن‌ها فراتر از تعارض شنیده می‌شود و دیگران نگران هستند و شاید در حال کمک کردن به آن‌ها هستند، این کار به حفظ اتحاد و بدون خشونت بودن جنبش کمک می‌کند.

با این حال، جامعه بین‌المللی همیشه به جنبش‌های بدون خشونت توجه لازم را نمی‌کند. درگیری‌های خشونت‌آمیز معمولاً تیرتها و نگرانی‌های بیشتری به خود جلب می‌کنند. در تعارضات داخلی، دولت‌ها معمولاً از دخالت دیپلماتیک خودداری می‌کنند، به‌ویژه اگر جنبش را تهدیدی برای تمامیت ارضی یک کشور ببینند. همچنین، این فرض رایج اما خطرناک وجود دارد که تا زمانی که یک جنبش بدون خشونت است، نیازی به نگرانی نیست. دولت‌ها اغلب معتقدند که مداخله تنها زمانی لازم است که خشونت آغاز شود. این دیدگاه محدود نه تنها بدون خشونت را دلسرد می‌کند، بلکه ممکن است گروه‌های ناامید را به سمت خشونت سوق دهد و به بی‌ثباتی بیشتر دامن بزند. در واقع، حمایت از جنبش‌های بدون خشونت در مراحل اولیه، کلید جلوگیری از تعارض و ترویج صلح پایدار است.

نشان دهید:

ترویج گفتگو بین طرفین به جلوگیری از بروز خشونت کمک می‌کند. دولت‌ها باید متقاعد شوند که رهبران جنبش‌های بدون خشونت را به‌وضوح و به‌طور آشکار به رسمیت بشناسند و از رویکرد بدون خشونت به مسائل حمایت کنند و با انجام این کار، احترام هم در داخل و هم در خارج به یک رهبر مسئولیت‌پذیر و جنبش ترویج یابد. یک جنبش منسجم شریک بهتری برای گفتگو و حل مسئله است تا یک جنبش متفرق و بدون کنترل، بنابراین به نفع دولت‌ها است که انسجام در جنبش‌ها را ترویج کنند.

نشان دهید:

شرکت‌های چندملیتی نقش مهمی در وقوع، تشدید و ادامه تعارضات دارند و باید پاسخگو باشند.

بگویند:

هنگامی که منافع اقتصادی یک شرکت با منافع مردم بومی یا جوامع محلی در تضاد است یا به آن‌ها آسیب می‌زند، بسیار مهم است که اطمینان حاصل شود که این شرکت مسئول عواقب آن است. بسیار دیده می‌شود که شرکت‌ها دست به دست با دولت‌ها برای سرکوب این جوامع همکاری می‌کنند، به‌ویژه زمانی که شرکت به دنبال استخراج منابع از سرزمین‌های سنتی آن‌ها است، که به نفع هم شرکت و هم نخبگان دولتی است.

نمونه‌هایی از فعالیت‌های شرکتی که باعث درگیری شده‌اند شامل شل و سایر شرکت‌های نفتی در نیجریه، به‌ویژه در مورد مردم اوگونی، عملیات‌های معدنی فریبورث در پاپوای غربی و UNOCAL در برمه است. این موارد نشان می‌دهد که چگونه منافع شرکتی می‌تواند مستقیماً به تعارض منجر شود یا آن را تشدید کند.

علاوه بر این، نمی‌توان نقش تولیدکنندگان و فروشندگان سلاح را نادیده گرفت. آن‌ها مستقیماً مسئول در دسترس بودن گسترده سلاح‌ها، به‌ویژه سلاح‌های سبک هستند که تعارضات خشونت‌آمیز را در سراسر جهان شعله‌ور می‌کنند. برای کاهش تعارض و خشونت، بسیار مهم است که به مسئولیت‌های شرکتی هم در بخش استخراج منابع و هم در صنعت سلاح توجه شود و مقررات سخت‌گیرانه‌تری اعمال گردد.

نشان دهید:

رسانه‌های بین‌المللی نقش قدرتمندی در شکل‌دهی به ادراکات درگیری دارند. با انتخاب اینکه چه داستان‌هایی را پوشش دهند، رسانه‌ها بر این تأثیر می‌گذارند که کدام جنبش‌ها، چه خشونت‌آمیز و چه بدون خشونت، توجه بیشتری جلب می‌کنند. این موضوع می‌تواند تأثیر زیادی بر نحوه درک و حمایت جهانی از جنبش‌های بدون خشونت داشته باشد.

بگویید:

بسیاری از جنبش‌های بدون خشونت، مانند جنبش‌های کشورهای بالتیک، مردم اوگونی و تبتی‌ها، به شدت به پوشش رسانه‌ای متکی هستند تا آگاهی ایجاد کرده و حمایت بین‌المللی کسب کنند. هنگامی که رسانه‌ها بر این جنبش‌ها نور افکنی می‌اندازند، می‌تواند حامیان آن‌ها را تشویق کند و به ادامه استفاده از بدون خشونت ترغیب کند. با این حال، پوشش خوب رسانه‌ای به‌تنهایی موفقیت را تضمین نمی‌کند، اما بخش مهمی از نگهداشتن بدون خشونت به‌عنوان یک استراتژی قابل‌اجرا است.

متأسفانه، رسانه‌ها اغلب داستان‌ها را بر اساس آنچه که بیشتر به فروش می‌رسد یا پوشش آن آسان‌تر است، اولویت‌بندی می‌کنند. درگیری‌های خشونت‌آمیز که سریع‌تر توجه‌ها را به خود جلب می‌کنند، می‌توانند جنبش‌های بدون خشونت را که نیاز به گزارش دقیق‌تر دارند، تحت الشعاع قرار دهند. همان‌طور که یک روزنامه‌نگار اشاره کرد، مسائل واقعی مانند حقوق بشر و سرکوب اغلب زمانی که خشونت داستان اصلی می‌شود، گم می‌شوند. وقتی رسانه‌ها روی خشونت تمرکز می‌کنند، به‌طور ناخواسته به تداوم آن کمک می‌کنند.

برای تغییر این روایت، رسانه‌ها باید پوشش خود از جنبش‌های بدون خشونت را گسترش دهند و نشان دهند که آن‌ها یک جایگزین واقعی برای خشونت هستند. همچنین برای جنبش‌ها مهم است که روابط قوی با رسانه‌ها بسازند و داستان‌های خود را به‌طور صحیح بیان کنند تا اطمینان حاصل کنند که به اشتباه تفسیر یا نادیده گرفته نمی‌شوند. رسانه‌ها می‌توانند نقش مهمی در ترویج بدون خشونت داشته باشند، اما فقط اگر خود را متعهد به این کار کنند.

نشان دهید:

ساخت اتحاد با جنبش‌های دیگر می‌تواند یک استراتژی قدرتمند برای کمپین‌های بدون خشونت باشد. این شامل ارتباط با گروه‌هایی درون یک کشور است که به دنبال تغییر بدون خشونت هستند و همچنین با دولت‌ها و سازمان‌های غیردولتی دوستانی که اهداف مشابهی دارند.

بگویید:

به عنوان مثال، استونی اتحادیه‌ای با کشورهایی برقرار کرد که هرگز الحاق آن‌ها به اتحاد جماهیر شوروی را به رسمیت نشناخته بودند، و همچنین با سایر کشورهای بالتیک که برای استقلال تلاش می‌کردند. به همین ترتیب، جنبش تیمور شرقی با موفقیت روابطی با سازمان‌های بین‌المللی و دولت‌ها برقرار کرد. آن‌ها همچنین با گروه‌های مردمی در اندونزی که برای اصلاحات دموکراتیک تلاش می‌کردند، درگیر شدند و با فعالان تبتی همبستگی برقرار کردند. این اتحادها نه‌تنها حمایت فراهم می‌کنند، بلکه به حفظ شتاب جنبش‌های بدون خشونت نیز کمک می‌کنند.

با این حال، باید به این نکته توجه داشت که ساخت این اتحادها، به‌ویژه در رژیم‌های سرکوبگر که ارتباطات و همکاری به شدت محدود می‌شود، می‌تواند چالش‌برانگیز باشد. با این وجود، ایجاد این ارتباطات می‌تواند صدای ما را تقویت کند و جنبش‌ها را قدرتمندتر کند و یادآور شود که در تلاش برای تغییر تنها نیستیم.

جلسه ۵ - نتایج اقدامات بدون خشونت

بگویید:

اکنون که مقدمه‌ای بر اقدام اجتماعی بدون خشونت و مراحل مختلف آن داریم...

بپرسید:

چه انتظاراتی می‌توانیم داشته باشیم؟

چند دقیقه زمان بدهید و پاسخ‌های شرکت‌کنندگان را جمع‌آوری کنید.

بگویید:

مهم است که درک کنیم که فقط به این دلیل که شما تصمیم به شرکت در اقدامات بدون خشونت گرفته‌اید، این به‌طور خودکار به معنای این نیست که با همان رفتار مواجه خواهید شد.

بگویید:

مناسفانه، می‌تواند پیامدهای فاجعه‌باری وجود داشته باشد، وقتی که به مسائل و بی‌عدالتی‌ها اعتراض می‌کنید. برخی از پیامدهای منفی شامل موارد زیر است:

نشان دهید:

- سرکوب و خشونت (مقامات یا گروه‌های مخالف ممکن است برای نابود کردن این جنبش‌های صلح‌آمیز از خشونت استفاده کنند که می‌تواند باعث جراحات، دستگیری‌ها، تلفات در میان معترضان شود).
- آن‌ها می‌توانند باعث افزایش تقسیمات اجتماعی یا سیاسی شوند.
- اگر جنبش به‌درستی برنامه‌ریزی نشده باشد یا اهداف روشنی نداشته باشد، ممکن است منجر به شکست شود و بتواند باعث تضعیف مسائل مربوطه گردد.
- اطلاعات نادرست و تبلیغات منفی می‌توانند گسترش یابند که ممکن است جنبش‌ها را بی‌اعتبار کنند و علاقه عمومی به موضوعات کاهش یابد.

بگویید:

به همین دلیل است که پیروی از همه مراحل قبلی و ایجاد یک پایه قوی برای جنبش‌های بدون خشونت ضروری است تا شانس پیامدهای منفی کاهش یابد.

بگویید:

حال بیایید به این بپردازیم که در نهایت چه چیزی می‌توانیم به‌دست آوریم:

نشان دهید:

- تغییر نظر عمومی: آگاهی عمومی را نسبت به موضوعات خاص افزایش می‌دهد و در نتیجه باعث حمایت و همدلی از سوی عموم مردم می‌شود.
- توانمندسازی گروه‌های به حاشیه رانده‌شده: به آن‌ها راهی برای شنیده شدن صدایشان و برجسته کردن مبارزاتشان می‌دهد.
- تغییرات سیاستی: اجرای قوانین جدید برای مقابله با بی‌عدالتی‌های اجتماعی.
- سرنگونی دولت‌های سرکوبگر.
- ساخت یک جامعه دموکراتیک.
- حل تعارض.

بگویند:

اقدامات بدون خشونت، صدای افراد را که در برابر بی‌عدالتی، سرکوب و نابرابری ایستاده‌اند، تقویت می‌کند. هدف از این اقدامات، دستیابی به احترام و عدالت است. با انجام این کار، این جنبش‌ها می‌توانند سیستم‌های سرکوبگر را از بین ببرند و به ریشه‌های مشکلات اجتماعی چالش وارد کنند. مهم‌تر از همه، این تغییرات نشان می‌دهند که می‌توان آن‌ها را از طریق روش‌های صلح‌آمیز به دست آورد.

بگویند:

به خاطر داشته باشید که اقدامات بدون خشونت، سنگ بنای صلح‌سازی و حفظ صلح پایدار هستند. جنبش‌های بدون خشونت برای رسیدگی به مسائل اساسی طراحی شده‌اند و افراد و جوامع را برای مبارزه در جهت حقوقشان به روش صلح‌آمیز توانمند می‌کنند.

بگویند:

جنبش‌های بدون خشونت سریع و فوری نیستند، اما نشان‌دهنده تعهد به عدالت هستند و تلاش‌های مستمر نیاز دارند. اما نتیجه، یک نتیجه بلندمدت برای جهانی هماهنگ‌تر و عادلانه‌تر برای نسل‌های آینده است.

رهبری بحث در مورد این نکات و تأملات نهایی

نگرانی‌ها، نتیجه‌گیری‌ها و تعهدات.

ارزیابی:

ارزیابی آموزش را انجام دهید (فرمت ارزیابی می‌تواند دیجیتال، نوشتاری یا به صورت بحثی باشد).